

Obsah

Předmluva.....	9
1 Prvky makroekonomických modelů.....	15
1.1 Ekonomické subjekty.....	15
1.2 Základní makroekonomické veličiny.....	17
1.2.1 Agregáty typu produkt.....	17
1.2.2 Agregáty typu důchod.....	23
1.3 Národní účty.....	24
1.4 Hospodářská politika.....	29
1.4.1 Podstata hospodářské politiky.....	29
1.4.2 Cíle hospodářské politiky.....	29
1.4.3 Nástroje hospodářské politiky.....	31
1.4.4 Typy a úkoly hospodářské politiky.....	32
1.4.5 Diskrétní opatření a vestavěné stabilizátory.....	34
1.5 Znázornění ekonomické situace podle Kaldora.....	36
1.6 Racionální očekávání a čištění trhů.....	38
1.6.1 Teorie racionálních očekávání.....	38
1.6.2 Čištění trhů.....	39
2 Makroekonomické modely.....	43
2.1 Dvousektorový model.....	45
2.1.1 Spotřební výdaje.....	47
2.1.1.1 Keynesovo pojetí.....	47
2.1.1.2 Model mezikasové volby.....	47
2.1.1.3 Hypotéza životního cyklu.....	53
2.1.1.4 Hypotéza permanentního důchodu.....	54
2.1.1.5 Teorie spotřební funkce.....	56
2.1.2 Úspory.....	57
2.1.3 Investiční výdaje.....	58
2.1.4 Determinace rovnovážného produktu, výdajový multiplikátor.....	59
2.1.5 Keynesiánský paradox spořivosti.....	62
2.2 Třísektorový model.....	62
2.2.1 Veřejné finance a státní rozpočet.....	62
2.2.2 Rovnovážný produkt a státní rozpočet.....	63
2.2.3 Význam vestavěných stabilizátorů.....	70
2.2.4 Deficit státního rozpočtu.....	72
2.2.5 Trh zapůjčitelných fondů.....	73
2.3 Čtyřsektorový model.....	75
2.3.1 Export a import.....	75
2.3.2 Rovnovážný produkt v otevřené ekonomice.....	76
2.3.3 Multiplikátor čistého exportu.....	77
2.4 Shrnutí makroekonomických veličin a identit.....	78
2.4.1 Přehled základních veličin.....	78

2.4.2 Přehled základních vztahů.....	79
2.5 Modely mezisektorových vztahů	81
2.5.1 Model mezisektorových vztahů	81
2.5.2 Strukturní model von Neumanův	89
3 Peníze a finanční trh	95
3.1 Peníze, finanční trh, úroková míra	95
3.1.1 Podstata a formy peněz	95
3.1.2 Trh finančních aktiv a trh peněz.....	95
3.1.3 Úroková míra	97
3.2 Peněžní trh	98
3.2.1 Nabídka peněz.....	98
3.2.1.1 Vytváření bezhotovostních peněz obchodními bankami	98
3.2.1.2 Peněžní zásoba, peněžní agregáty	99
3.2.2 Poptávka po penězích.....	101
3.2.2.1 Kvantitativní teorie peněz	102
3.2.2.2 Keynesiánské teorie poptávky po penězích.....	105
3.2.2.3 Friedmanova rehabilitace kvantitativní teorie, monetarismus.....	112
3.2.2.4 Srovnání monetarismu a keynesiánsství	118
3.2.2.5 Obecný přístup k poptávce po penězích.....	120
3.2.3 Rovnováha na trhu peněz	121
4 Otevřená ekonomika.....	123
4.1 Platební bilance.....	123
4.2 Import a export.....	126
4.3 Zahraniční investice a čistý vývoz	130
4.4 Měnový kurs a jeho změny	133
4.4.1 Systémy měnových kursů	133
4.4.2 Koš zboží a služeb a obchodovatelnost.....	135
4.4.2.1 Koš zboží a služeb.....	135
4.4.2.2 Obchodovatelné a neobchodovatelné zboží	137
4.4.3 Pojem kursu a jeho teoretické základy	139
4.4.3.1 Zákon jediné ceny	139
4.4.3.2 Absolutní forma parity kupní síly	140
4.4.3.3 Relativní forma parity kupní síly	142
4.4.4 Nabídka a poptávka po domácí měně, vliv depreciae, J-křivka	145
4.4.4.1 Nabídka a poptávka domácí měny v dlouhém období	146
4.4.4.2 Nabídka a poptávka domácí měny v krátkém období	146
4.4.4.3 Vyrovnání nabídky a poptávky	147
4.4.4.4 Přizpůsobovací proces při depreciaaci měny, J-křivka	148
4.4.5 Reálný a nominální měnový kurs a teorie parity kupní síly	151
4.4.5.1 Pojem reálného kursu.....	151
4.4.5.2 Změna R, hodnoty košů a cenové hladiny.	154
4.4.5.3 Rovnováha platební bilance a vztah BP	158
4.5 Běžný účet a úroveň důchodu	161
4.5.1 Marshall-Lernerova podmínka.....	161
4.5.2 Běžný účet a reálný kurs	164
4.5.3 Devalvace (depreciae) a rovnovážná produkce	167
4.5.3.1 Absorbce ekonomiky	167

4.5.3.2 Efekt reálných směných relací	168
4.5.3.3 Celková absorpční schopnost ekonomiky	169
4.6 Determinace měnového kursu v krátkém období	169
4.6.1 Poptávka po aktivech v krátkém období	170
4.6.2 Měnové kursy a depozita denominovaná v různých měnách	173
4.6.3 Parita úrokových sazeb a rovnováha na měnovém trhu	177
4.6.4 Vliv změn kursu na očekávanou míru výnosnosti aktiv	181
4.6.5 Parita úrokových sazeb - gravitační centrum určení kursu	182
4.6.6 Vliv změn úrokových měr a očekávaného kursu na kurs	183
4.6.7 Determinace měnového kursu a očekávané inflace	186
4.6.8 Nástin monetaristického přístupu k určení měnového kursu	189
5 Modely IS-LM a IS-LM-BP	195
5.1 Model IS-LM	195
5.1.1 Vztah IS	195
5.1.1.1 Odvození vztahu IS	195
5.1.1.2 Extrémní (mezí) případy vztahu IS	200
5.1.1.3 Vztah IS a zahraničí	202
5.1.2 Vztah LM	204
5.1.2.1 Obecný přístup	204
5.1.2.2 Přírůstkový tvar vztahu LM	206
5.1.2.3 Lineární vztah LM a extrémní případy vztahu LM	208
5.1.3 Současná rovnováha na trhu zboží a na trhu peněz	211
5.2 Model IS-LM-BP otevřené ekonomiky	217
6 Agregátní poptávka a nabídka	227
6.1 Agregátní poptávka a její charakteristika	228
6.1.1 Funkce agregátní poptávky	228
6.1.2 Extrémní případy funkce agregátní poptávky	231
6.1.3 Efekt reálných peněžních zůstatků - Pigouův efekt	233
6.1.4 Agregátní poptávka a hlavní proudy makroekonomické teorie	236
6.2 Agregátní nabídka a její charakteristika	236
6.2.1 Mikroekonomické základy agregátní nabídky	236
6.2.2 Klasická funkce agregátní nabídky	240
6.2.3 Speciální případ keynesiánské krátkodobé agregátní nabídky	241
6.2.4 Krátkodobá agregátní nabídka při fixních nominálních mzdách	242
6.2.5 Krátkodobá agregátní nabídka - Friedmanův model	246
6.2.6 Lucasova křivka agregátní nabídky	249
6.2.7 Ekonomie strany nabídky - Lefferova křivka	255
7 Inflace	259
7.1 Pojem inflace a příčiny inflace	259
7.1.1 Poptávková inflace	260
7.1.2 Nabídková čili nákladová inflace	262
7.1.3 Inflace a inflační očekávání	263
7.2 Inflace a růst důchodu	266
7.2.1 Vztah inflace a reálného produktu - vztah SP	266
7.2.2 Vztah inflace a nominálního produktu - vztah DG	267
7.2.3 Dynamická agregátní poptávka	268

7.3 Důsledky inflace	271
7.4 Metody léčení inflace.....	272
7.4.1 Metody desinflace	272
7.4.2 Metody léčení nabídkové inflace	274
7.4.3 Důchodové politiky a léčení inflace.....	274
8 Trh práce, nezaměstnanost a Phillipsova křivka.....	277
8.1 Agregátní poptávka agregátní nabídka práce.....	277
8.2 Nezaměstnanost a její charakteristiky	280
8.2.1 Definice a měření nezaměstnanosti.....	280
8.2.2 Druhy nezaměstnanosti - Okunův zákon	281
8.2.3 Doba trvání nezaměstnanosti a frekvence nezaměstnanosti.....	283
8.2.4 Dynamika zaměstnanosti a nezaměstnanosti	283
8.3 Phillipsova křivka a agregátní nabídka	289
8.3.1 Phillipsova křivka	290
8.3.1.1 Původní mzdová Phillipsova křivka.....	290
8.3.1.2 Phillipsova křivka a přirozená míra nezaměstnanosti	291
8.3.1.3 Mzdová Phillipsova křivka a nepružnost mezd.....	292
8.3.1.4 Modifikovaná Phillipsova křivka	293
8.3.1.5 Friedmanovo a Phelpssovo rozšíření mzdové Phillipsovy křivky	294
8.3.1.6 Krátkodobá a dlouhodobá Phillipsova křivka	297
8.3.1.7 Rozšířená Phillipsova křivka, nabídkové šoky.....	299
8.3.1.8 Phillipsova křivka a formování racionálních očekávání.....	299
8.3.1.9 Phillipsova křivka a hospodářská politika.....	300
8.3.2 Philipsova křivka a agregátní nabídka	301
8.3.2.1 Ekvivalence agregátní nabídky a Phillipsova křivka.....	301
8.3.2.2 Krátkodobá dynamická agregátní nabídka	302
8.3.2.3 Krátkodobá Phillipsovy křivky a krátkodobá dynamická agregátní nabídka	304
8.3.2.4 Vztah krátkodobé a dlouhodobé Phillipsovy křivky	304
8.4 Ukazatelé využívající inflaci a nezaměstnanost.....	305
9 Hospodářský růst a cykly	307
9.1 Ekonomický růst	307
9.2 Charakteristika cyklu	308
9.3 Mechanismus cyklu	313
9.4 Teorie reálného ekonomického cyklu	314
9.5 Nová keynesiánská ekonomie a rigidita mezd a cen.....	322
9.6 Dlouhodobý ekonomický růst	332
9.6.1 Produkční funkce a neoklasický model ekonomického růstu	333
9.6.1.1 Produkční funkce	333
9.6.1.2 Intenzivní produkční funkce.....	338
9.6.1.3 Tempo růstu produktu a základní rovnice růstového účetnictví.....	340
9.6.2 Solowův model, stabilní stav a technologický pokrok	344
9.6.2.1 Úspory a základní rovnice akumulace kapitálu.....	344
9.6.2.2 Dlouhodobý rovnovážný růst ekonomiky	346
9.6.2.3 Dlouhodobý ekonomický růst s technologickým pokrokem.....	355
9.7 Dynamická analýza navazující na Keynesa	361
9.7.1 Statický multiplikátor.....	362
9.7.2 Akcelerator.....	363

9.7.3 Jednoduché agregátní modely růstu	363
9.7.3.1 Harrod-Domarův růstový model	364
9.7.3.2 Samuelson-Hicksův model	366
9.7.3.3 Goodwinovy modely	370
9.7.3.4 Philipsovy modely	372
10 Účinnost hospodářské politiky	377
10.1 Fiskální politika	377
10.1.1 Cíle fiskální politiky, souhrnný přehled	377
10.1.2 Změny agregátní nabídky a poptávky a fiskální politika	378
10.1.2.1 Expanzivní politika při neúplném využití výrobních faktorů	378
10.1.2.2 Expanzivní politika při úplném využití výrobních faktorů	379
10.1.2.3 Fiskální politika při extrémní funkci keynesiánské agregátní nabídky	381
10.1.2.4 Vliv fiskální politiky na agregátní nabídku, příklad daňové reformy	382
10.1.2.5 Efekty fiskální politiky při rostoucí funkci krátkodobé agregátní nabídky	384
10.1.3 Fiskální politika - využití modelu IS-LM	388
10.2 Monetární politika	391
10.2.1 Předpoklady a nástroje monetární politiky	391
10.2.2 Monetární politika a poptávka a nabídka peněz	394
10.2.2.1 Konstantní poptávka po penězích	394
10.2.2.2 Konstantní nabídka peněz	395
10.2.2.3 Klesá poptávka po penězích, centrální banka zvyšuje nabídku peněz	397
10.2.2.4 Reakce centrální banky na růst poptávky po penězích	397
10.2.3 Monetární politika a agregátní nabídka a poptávka	398
10.2.3.1 Monetární politika za předpokladu klasické agregátní nabídky	398
10.2.3.2 Monetární politika při extrémní funkci keynesiánské agregátní nabídky	401
10.2.3.3 Monetární politika při rostoucí funkci krátkodobé agregátní nabídky	402
10.2.4 Monetární politika s využitím modelu IS-LM	406
10.2.4.1 Popis modelu	406
10.2.4.2 Extrémní případy monetární expanze	407
10.2.4.3 Stabilita vztahů IS a LM	410
10.2.4.4 Politika konstantní úrokové míry nebo peněžní zásoby	412
10.2.4.5 Vhodnost regulace nabídky peněz a úrokové míry	413
10.2.5 Monetární politika a transmisní mechanismus	414
10.3 Monetární versus fiskální politika	417
10.3.1 Časová zpoždění	417
10.3.2 Přístupy k fiskální a monetární politice	418
11 Mezinárodní obchod a stabilizační politika	421
11.1 Pohnutky k mezinárodnímu obchodu	421
11.2 Vnější hospodářská politika	424
11.2.1 Cíle vnější hospodářské politiky	424
11.2.2 Nástroje vnější hospodářské politiky	424
11.2.3 Fixní a flexibilní měnové kursy a vnější hospodářská politika	425
11.2.3.1 Systém fixních měnových kursů	426
11.2.3.2 Systém flexibilních měnových kursů	429
11.2.4 Stabilizační politika v otevřené ekonomice	431
11.2.4.1 Mundellův a Flemingův model	431
11.2.4.2 Fiskální a monetární politika v Mundellově a Flemingově modelu	434

11.2.4.3 Stabilizační politika v systému fixních devizových kursů	437
11.2.4.4 Stabilizační politika v systému plovoucích devizových kursů	440
12 Marxistický směr ekonomického myšlení	443
12.1 Osobnost Karla Marxe	443
12.2 Prvky ekonomické teorie	444
12.2.1 Všeobecná charakteristika	444
12.2.2 Základní kategorie	445
12.2.3 Marxova schémata reprodukce	447
12.3 Srovnání agregátních ukazatelů	450
Dodatek - Vybrané metody a pojmy	453
1 Relace, zobrazení, uspořádání	453
2 Časový řád	454
3 Indexní čísla, přírůstky a relativní přírůstky	455
3.1 Indexní čísla	455
3.2 Přírůstky a relativní přírůstky	457
4 Marginální a průměrné funkce, elasticity	459
5 Časové zpoždění	461
5.1 Operátor posunu diskrétního parametru	461
5.2 Spojitý případ	462
6 Očekávané veličiny v ekonomii	464
7 Matice, determinanty a řešení lineárních rovnic	465
7.1 Matice	465
7.2 Determinanty	466
7.3 Řešení lineárních rovnic	468
8 Maximalizace uživatelské funkce za omezující podmínky	472
8.1 Formulace úlohy a podmínky rovnováhy	472
8.2 Důsledky plynoucí z podmínek rovnováhy	474
8.3 Řešení pomocí Cramerova pravidla	475
8.4 Řešení pomocí maticového počtu	476
8.5 Speciální případ $n=2$	478
8.6 Aplikace na důchodové a cenové elasticity	481
Literatura	487